

Özel Sağlık Bakım Gereksinimi Olan Çocuklar: Temel Makaleler ve Öneriler

Bradshaw S, Bern D, Shaw K, Taylor B, et al. Improving health, wellbeing and parenting skills in parents of children with special health care needs and medical complexity ~ a scoping review. *BMC Pediatr* 2019;19:301. Available at: <https://bmcpediatr.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12887-019-1648-7>. Accessed May 22, 2020.

National Center on Birth Defects and Developmental Disabilities, CDC. Communicating with and about people with disabilities. Available at: https://www.cdc.gov/ncbddd/disabilityandhealth/pdf/disabilityposter_photos.pdf. Accessed March 2, 2020.

Craig MH, Scott JM, Slayton RL, Walker A, Chi DL. Preventive dental care use for children with special health care needs in Washington's Access to Baby and Child Dentistry Program. *J Am Dent Assoc* 2019;150:42-8.

FDA Drug Safety Communication. FDA review results in new warnings about using general anesthetics and sedation drugs in young children and pregnant women. December 2016. Available at: <http://www.fda.gov/Drugs/DrugSafety/ucm532356.htm> Accessed May 1, 2020.

Frank M, Keels MA, Quiñonez R, Roberts MW, Divaris K. Dental caries risk varies among sub-groups of children with special health care needs. *Pediatr Dent* 2019;41:378-83.

Khalid I, Chandrupatla SG, Kaye E, Scott T, Sohn W. Dental sealant prevalence among children with special health care needs: National Health and Nutrition Examination Survey (NHANES) 2013-2014. *Pediatr Dent* 2019;41:186-90.

Kovalesky MB, Unkel JH, Reinhartz J, Reinhartz D. Discrepancies between dental parent-derived health histories and medical electronic health records. *Pediatr Dent* 2019;41:371-5.

Lewis CW. Dental care and children with special health care needs: A population-based perspective. *Acad Pediatr* 2009;9:420-6.

McPherson M, Arango P, Fox H, Lauver C, et al. A New Definition of Children with Special Health Care Needs. *Pediatrics* 1988;1021:137-9.

Norwood KW, Slayton RL, Council on Children with Disabilities and Section on Oral Health. Oral health care for children with developmental disabilities. *Pediatrics* 2013; 31:614-9.

World Report on Disability. Geneva: World Health Organization; 2011. Available at: https://www.who.int/disabilities/world_report/2011/en/. Accessed, March 2, 2020.

Arka Plan

Özel sağlık bakım gereksinimi (ÖSBG) olan çocukların tedavisi, çocuk diş hekimliği pratiğinin ayrılmaz bir parçasıdır. ÖSBG olan çocuklar, "bir ya da daha fazla kronik fiziksel, gelişimsel, davranışsal veya duygusal

duruma sahip olan ve ayrıca genel olarak çocukların gereksinim duyduğundan daha fazla türde veya miktarda sağlık ve ilişkili hizmetlere gereksinim duyan bireyler" olarak tanımlanır.

IAPD Önerileri

1. Uygulayıcılar, engelli hastalardan söz ederken "İnsanı Önceleyen Dil" kullanılmalıdır. Örneğin: "... olan bir çocuk", "... ile yaşayan bir çocuk" veya "...a sahip olan bir çocuk" şeklinde.

Konsensüse dayalı bildiri > Küresel uzlaş %88

2. Pedodonti muayenahaneleri, kliniklerinin tasarımında özel sağlık bakım gereksinimi (ÖSBG) olan çocuklara uygun düzenlemeler yapmalı (örneğin, tekerlekli sandalye erişilebilirliği) ve çocuğun diş tedavisiyle başa çıkmasına yardımcı olacak ekipmanları bulundurmaya düşünmelidir (örneğin, ağırlıklı battaniyeler, güneş gözlükleri, gürültü önleyici kulaklıklar).

Konsensüse dayalı bildiri > Küresel uzlaş %100

3. Ebeveyn/yasal vasiden alınan tıbbi öyküler, çocuğun birincil sağlık hizmeti sağlayıcısı veya elektronik tıbbi kaydı ile doğrulanmalıdır. Her randevuda tıbbi öykü güncellemesi yapılmalıdır.

Konsensüse dayalı bildiri > Küresel uzlaş %94

4. ÖSBG'li çocuklar heterojen bir gruptur; bu nedenle, ÖSBG'li çocuklarda çürük riski değerlendirmesi, altta yatan tıbbi durumlar ve kronik ilaç kullanımı temel alınarak bireyselleştirilmelidir.

Konsensüse dayalı bildiri > Küresel uzlaş %100

5. ÖSBG'li çocuklarda koruyucu stratejiler bireyselleştirilmeli ve vurgulanmalıdır.

Konsensüse dayalı bildiri > Küresel uzlaş %100

6. ÖSBG'li çocuklara, mümkün olduğu ölçüde ÖSBG'si olmayan çocuklarla aynı standartta diş bakımı sunulmalıdır. Bakım standardından sapma durumu ve bunun gerekçesi belgelenmelidir.

Konsensüse dayalı bildiri > Küresel uzlaş %94

7. ÖSBG'li çocuklar, ÖSBG'si olmayan çocuklara kıyasla daha fazla cerrahi işleme ihtiyaç duyabilir. Bu nedenle, ÖSBG'li çocuklarda genel anestezi maruziyetini sınırlamak amacıyla, diş hekimleri oral rehabilitasyonu diğer cerrahi işlemlerle birleştirmeyi değerlendirmelidir.

Konsensüse dayalı bildiri > Küresel uzlaş %94

8. Çocuğun ağız ve genel sağlığını iyileştirmek amacıyla pediatrik diş evi (dental home) ile çocuğun tıbbi bakım evi (medical home) arasındaki iş birliği teşvik edilmelidir.

Konsensüse dayalı bildiri > Küresel uzlaş %94